

TORI VALLAVOLIKOGU

OTSUS

EELNÕU

Sindi

XX.XX 2023 nr

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmine

Tori Vallavolikogu algatas 19.08.2020 otsusega nr 252 Tori vallas osaliselt Kildema, Võlli, Taali ja Rütavere külade territooriumil (~38 km² suurusel alal) kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eesmärgiga selgitada välja planeeringualal sobiv ala elektrituulikute pargi rajamiseks ning määrata tuulikupargi kommunikatsioonidele sobiv paigutus.

Pärnu Linnavolikogu algatas 18.06.2020 otsusega nr 51 Pärnu linna Paikuse osavalla Põlendmaa küla ja Seljemetsa küla territooriumil (113,7 km² suurusel alal) kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eesmärgiga selgitada välja planeeringualal sobiv ala elektrituulikute pargi rajamiseks ning määrata tuulikupargi kommunikatsioonidele sobiv paigutus.

Algatatud eriplaneeringute alad külgnevad üksteisega ning kahe omavalitsuse territooriumidele kavandatav tuulepark peab moodustama ühtse terviku. Sellest tulenevalt käsitleti algatatud eriplaneeringute alasid sisuliselt ühe alana, mille osas koostati ühine planeeringulahendus ja keskkonnamõju strateegiline hindamine Pärnu linnavalitsuse ja Tori vallavalitsuse koostöös.

Kavandatav tuulepark koosneb kuni 12-dest tuulikust kõrgusega kuni 290 m. Tuulepargi liitumine kavandatakse 110 kV alajaama, tuulepargi ja alajaama vahelise õhuliini pikkus on kuni 15 km.

Ühise riigihanke (viitenumber 231259) tulemusel leitud töövõtjad koostasid Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu asukoha eelvaliku (koostaja AB Artes Terrae OÜ) ning Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande (koostaja Lemma OÜ).

Tuulepargi rajamise vajadus tuleneb Eesti riigi kliima- ja energiapoliitikast, mille raamistiku määrab dokument Kliimapoliitika põhialused aastani 2050. Eesti pikaajaline eesmärk on minna üle vähese süsinikuheitega majandusele, mis tähendab järk-järgult eesmärgipärast majandus- ja energiasüsteemi ümberkujundamist ressursitõhusamaks, tootlikumaks ja keskkonnahoidlikumaks. Koostatav eriplaneering on kooskõlas Eesti kliima- ja energiapoliitika eesmärkidega, sh Eesti energiamajanduse arengukavaga 2030+ ja Eesti kliimamuutustega kohanemise arengukavaga aastani 2030.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse ja lähteseisukohtade koostamisel teostati esmane Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu territooriumi lihtsustatud kaardianalüüs. Kaardianalüüsiga välistati ilmselgelt sobimatud alad tuulepargi asukohaks. Ilmselgelt sobimatute aladena käsitleti kõiki looduskaitsealade alusel kaitstavaid alasid (kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, sh projekteeritavad kaitstavad alad) ja ETAK andmestiku alusel elu-ja ühiskondlikke hooneid 1000 m puhvervööndiga.

Kaardianalüüsil ilmnes, et eriplaneeringu territooriumil paikneb potentsiaalselt 2 piirkonda, millel puuduvad otsesed välistavad tegurid eriplaneeringuga käsitletava objekti asukoha edasiseks valikuks ning millel on olemas piisav territoorium ning sobilik kaugus põhivõrguga elektriühenduse võimaldamiseks. Potentsiaalselt sobilikke alasid käsitleti keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes asukohaalternatiividena 1 ja 2:

- Alternatiiv 1 ehk ala 1 on suurusega u 1020 ha ning asub Pärnu linnas Tammuru külas ja Põlendmaa külas ning Tori vallas Kildemaa külas;
- Alternatiiv 2 ehk ala 2 on suurusega u 1913 ha ning asub Pärnu linnas Põlendmaa külas ja väga väikeses ulatuses Tori vallas Kildemaa külas.

Vastavalt planeerimisseaduse § 100 lõikele 1 ja 3 toimus ajavahemikul 12.07.2021 kuni 09.09.2021 eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse avalik väljapanek. Avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 19.10.2021 Paikuse osavallakeskuses. Lähteseisukohtadele, keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusele ja nendele laekunud tagasisidele tuginedes töötati välja eriplaneeringu asukoha eelvalik ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne, mille käigus analüüsiti tuulepargi rajamiseks esialgselt sobivaid alasid.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus koondati esmase kaardianalüüsiga leitud alade kohta andmebaasides ja eelnevates piirkonda käsitlevates töödes olemasolev andmestik. Kuna tuulikute poolt ohustatud liigirühmadest nahkhiirte andmestik piirkonna kohta oli tugevalt puudulik ja linnustiku andmestik ebapiisav, siis viidi keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruande koostamiseks läbi ka ülevaatlikud välitööd nimetatud liigirühmade elupaikade sobilikkuse hindamiseks.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruandes on kirjeldatud ja hinnatud eriplaneeringu elluviimisega kaasnevaid olulisi mõjusid loodus- ja sotsiaalmajanduslikule keskkonnale, võimalikke alternatiivseid lahendusi ning negatiivsete mõjude leevendamise meetmeid. Parima asukoha eelvaliku leidmiseks on võrreldud erinevaid asukoha eelvaliku alternatiive väljatöötatud kriteeriumite alusel. Alternatiivide võrdlemise kokkuvõtte on toodud asukoha eelvaliku keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruande peatükis 5.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnatud mõjukriteeriumitest lähtuvalt võib öelda, et alad on looduskeskkonna väärtustelt võrdlemisi sarnased. Siiski linnustiku (kui tuulikute poolt ühe enim ohustatud liigirühma poolt) osas võib eelistatuks pidada ala 1. Ala 1 puhul on ka kaitsealade ja rohevõrgustiku killustamise mõju väiksem kui ala 2 puhul kuna ala 1 paikneb inimasustusele lähemal ning seal esineb teatav inimõju ka käesoleval ajal.

Keskkonnamõju hindamise aruande peatükis 4.2 „Potentsiaalselt sobilike alade tzoneerimine vastavalt looduskeskkonnale avaldatavate mõjude välistustele“ on ala 1 ja ala 2 tzoneeritud oluliste negatiivsete mõjude esinemise võimalikkuse järgi. Eriplaneeringu detailse lahenduse koostamisel tuleb võimalike oluliste negatiivsete mõjude esinemise aladel viia läbi täpsemad

uuringud piirkonnas oluliste tundlike liikide elupaikade, toitumisalade, liikumisteede ja muude eluks vajalike piirkondade osas. Täpsemate uuringute tulemusel tuleb välja selgitada oluliste negatiivsete mõjude ulatus, mõjude vältimise võimalused, võimalike kompenseerivate meetmete rakendamise võimalikkus.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruandes ja asukoha eelvaliku planeeringu-lahenduse seletuskirjas on teemade lõikes välja toodud, millele tuleb eriplaneeringu detailse osa koostamisel tähelepanu pöörata ning mida eelnevalt täiendavalt uurida.

Juhul kui detailse lahenduse mõjude hindamise tulemusel saadakse täiendavat kinnitust, et teatud aladele tuulikute rajamisel on oluline negatiivne mõju olemasolevale keskkonnale, mida ei ole võimalik vältida ega kompenseerida, siis sellisel juhul ei ole võimalik teatud asukoha eelvaliku aladele tuulikuid rajada.

Kavandatav tuulepark tuleb ühendada põhivõrguga. Potentsiaalselt sobiliku ala 1 ja 2 võrdluses on nii potentsiaalse õhuliini koridori ulatus kui kattuvus looduslikus seisundis taimkattega alaga ala 2 puhul oluliselt suurem. Ala 1 jääb lähimast põhivõrgu alajaamast 2.2 km ja ala 2 jääb 9,2 km kaugusele. Eeldusliku tuulepargi keskosaga on kaugus vastavalt ala 1 puhul ~5,5 km ja ala 2 puhul ~11,5 km. Ala 1 puhul on lisaks osaliselt ühendusliini puhul võimalik see kavandada olemasolevate trasside (tee ja elektriliinid) koridoridesse. Seega on ka oodatav negatiivne mõju ala 2 ühendamisel põhivõrgu alajaamaga või olemasolevale kõrgepingeliinile rajatava uue alajaamaga tunduvalt negatiivsem kui ala 1 puhul.

Ala 2 kujust ja suurusest tulenevalt oleks antud ala puhul suurem võimalus ala siseselt valida tuulikupositsioonidele asukohti, mis asuksid elamualadest kaugemal (võrreldes alaga 1) ning oleks rohkem võimalusi optimeerida tuulikupargi detailset lahendust müra- ja varjutuse emissioonidest lähtuvalt. Ala 1 pindalast ja kujust tulenevalt oleks samas mahus tuulikute positsioonide paigutamine keerukam (ruumi selleks vähem), st võib esineda olulisem mõju elamualade suhtes.

Majanduslikus vaates võib eelistatuks pidada ala 1 kuna selle lähialadele jääb olemasolevaid ja perspektiivseid tootmisalasad, mille arendamisele avaldaks tuulepark potentsiaalselt positiivset mõju. Samuti saaksid eeldatavalt taluvustasu suurem hulk piirkonna elanikke. Ala 1 vahetusse lähedusse jääb Paikre prügilala, mis võib tulevikus soodustada piirkonda ka näiteks vesiniku tootmisüksuse rajamist (prügilates tekib biogaas, mida saab vesiniku tootmisel toorainena kasutada).

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandest lähtuvalt on jõutud järeldusele, et tuulepargi rajamiseks on sobivamaks alaks ala 1, mille kohta on koostatud asukoha eelvaliku etapi planeeringulahendus. Planeeringulahenduse koostamisel on arvesse võetud keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes välja toodud, planeeringu koostamise töörühma märkusi ning asjaomaste asutuste, erinevate huvigruppide ja avalikkuse poolt tehtud ettepanekuid.

Eriplaneering on koostatud koostöös asjaomaste asutuste, erinevate huvigruppide ja avalikkusega. Tulenevalt planeerimisseaduse § 99 lõikest 1 tehakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvalik koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi kohaliku omavalitsuse eriplaneering käsitleb.

Pärnu Linnavalitsus (Tori Vallavalitsuse volitusel) edastas kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruande kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks asjaomastele ametkondadele ja teistele huvitatud isikutele.

Eriplaneeringu koostamise käigus on määratud võimalikud tuulepargi põhivõrguga liitmise alajaamad, mis paiknevad Pärnu linna Paikuse osavalla territooriumil väljaspool algatamise otsuses määratud planeeringuala. Sellest tulenevalt suurendatakse eriplaneeringu ala Pärnu linna Paikuse osavalla territooriumil.

Eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi materjalid on kättesaadavad Tori Vallavalitsuse kodulehel.

Lähtudes eeltoodust ja võttes aluseks planeerimisseaduse § 109 lõike 1 Tori Vallavolikogu otsustab:

1. Võtta vastu Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku ala alternatiiv 1 ehk ala 1 suurusega u 1020 ha, millest 872 ha suurune ala paikneb Pärnu linnas Tammuru ja Põlendmaa külades ning 148 ha paikneb Tori vallas Kildemaa külas. Asukoha eelvaliku ala asendiplaan on esitatud otsuse lisas 1.
2. Tunnistada vastavaks Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu asukoha eelvalik (AB Artes Terrae OÜ töö nr 21032ÜP3) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne (OÜ Lemma).
3. Kinnitatud eelvaliku alale 1 kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu detailse osa koostamisel võtta aluseks Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu asukoha eelvalik (AB Artes Terrae OÜ töö nr 21032ÜP3) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne (OÜ Lemma) ning lähtuda neis toodud tingimustest detailse osa koostamisele.
4. Tori Vallavalitsusel teavitada eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse vastuvõtmisest ja keskkonnamõju strateegilise hindamise vastavaks tunnistamise otsusest 14 päeva jooksul Tori valla veebilehel, Ametlikes Teadannetes ja Planeerimisseaduse § 99 nimetatud isikuid ja asutusi.
5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
6. Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavakstegemisest, esitades vaide Tori Vallavolikogule haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtu Pärnu kohtumajale halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jana Malõh
volikogu esimees